



# บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....หน่วยตรวจสอบภายใน.....เทศบาลตำบลชลบทวิบูลย์.....โทร. ๐-๔๓๒๘-๖๙๒๑

ที่.....ขก ๗๒๐๐๑/๗๔.....วันที่.....๒๘ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง.....รายงานการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

เรียน.....ปลัดเทศบาล/นายกเทศมนตรีตำบลชลบทวิบูลย์

## ๑. เรื่องเดิม

ตามที่งานตรวจสอบภายในได้มีบันทึกข้อความ ที่ ขก ๗๒๐๐๑/๖๕ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๓ เรื่อง การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยแจ้งให้ทุกหน่วยงานจัดเตรียมการในส่วนของการนำเข้าสู่ข้อมูลจำนวนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน การนำเข้าสู่ข้อมูลจำนวนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก การเปิดเผยข้อมูลสาธารณะของหน่วยงาน และการยืนยันข้อมูลโดยผู้บริหาร ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

## ๒. ข้อเท็จจริง

ตามแบบตรวจการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) ข้อ ๔๒ มาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสภายในหน่วยงาน มีองค์ประกอบด้านข้อมูล กล่าวคือ

- ๐ แสดงการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๐ มีข้อมูลรายละเอียดการวิเคราะห์ เช่น ประเด็นที่เป็นข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนที่จะต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน ประเด็นที่จะต้องพัฒนาให้ดีขึ้น แนวทางการนำผลการวิเคราะห์ไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงาน เป็นต้น
- ๐ มีมาตรการเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสภายในหน่วยงานให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ฯ โดยมีรายละเอียดต่าง ๆ เช่น การกำหนดผู้รับผิดชอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง การกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการปฏิบัติ การกำหนดแนวทางการกำกับติดตามให้นำไปสู่การปฏิบัติและการรายงานผล เป็นต้น

พร้อมทั้งนำไฟล์เอกสารไปติดตั้งไว้เพื่อเป็นการเปิดเผยข้อมูลทางหน้า Website หลักของหน่วยงานเพื่อใช้ในการเชื่อมโยง URL ไปสู่แหล่งที่อยู่ของข้อมูลนั้นๆ ในการตอบแบบสำรวจการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะต่อไป

สำหรับการรายงานการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วยผลคะแนนจากตัวชี้วัดทั้ง ๑๐ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) การปฏิบัติหน้าที่ (๒) การใช้งบประมาณ (๓) การใช้อำนาจ (๔) การใช้ทรัพย์สินของราชการ (๕) การแก้ไขปัญหาการทุจริต (๖) คุณภาพการดำเนินงาน (๗) ประสิทธิภาพการสื่อสาร (๘) การปรับปรุงระบบการทำงาน (๙) การเปิดเผยข้อมูล และ (๑๐) การป้องกันการทุจริตโดยประเมินผลจากการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (Internal) การรับรู้ของผู้รับบริการผู้มาติดต่อ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (External) และการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน (Open Data) ซึ่งผลคะแนนครั้งนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติงานของหน่วยงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ อีกทั้งสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนเตรียมการประเมินในรอบปีงบประมาณถัดไปในการยกระดับคะแนนและคุณภาพของหน่วยงาน

/๓. ข้อเสนอ...

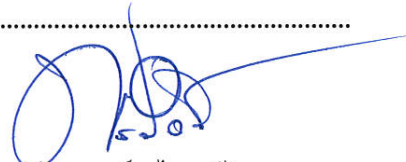
๓. ข้อเสนอ/พิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และเห็นควรแจ้งประชาสัมพันธ์ทุกหน่วยงานทราบพร้อม  
เผยแพร่ผ่านช่องทาง Website : [www.clwibul.go.th](http://www.clwibul.go.th) ต่อไป

  
(นางสาววาสนา วงษ์สวัสดิ์)  
นักวิชาการตรวจสอบภายในปฏิบัติการ

ความเห็นของปลัดเทศบาลตำบลชลบถวิบูลย์

.....  
.....

  
(นายพนนพงศ์ ไชยศรี)

รองปลัดเทศบาล ปฏิบัติราชการแทน  
ปลัดเทศบาลตำบลชลบถวิบูลย์

ความเห็นของนายกเทศมนตรีตำบลชลบถวิบูลย์

  
.....  
.....

  
(นายสุวัฒน์ สุทธิ)

ปลัดเทศบาล ปฏิบัติหน้าที่  
นายกเทศมนตรีตำบลชลบถวิบูลย์



## รายงานการวิเคราะห์

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส

ในการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ

เทศบาลตำบลชลบทวิบูลย์

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒



งานตรวจสอบภายใน  
หน่วยตรวจสอบภายใน  
เทศบาลตำบลชลบทวิบูลย์

รายงานการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ  
เทศบาลตำบลชลบทวิบูลย์ อำเภอนบพ จัหวัดขอนแก่น  
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

\*\*\*\*\*

คำนำ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment-ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเจตนารมณ์มุ่งหวังให้หน่วยงานภาครัฐกลุ่มเป้าหมายได้รับทราบระดับคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานตนเองและนำข้อมูล ผลการประเมิน รวมทั้งข้อเสนอแนะไปปรับใช้ในการพัฒนาและยกระดับการดำเนินงานของหน่วยงานได้อย่างเหมาะสม เพื่อแสดงให้เห็นถึงความพยายามของหน่วยงานภาครัฐในการขับเคลื่อนมาตรการเชิงบวก ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งสะท้อนถึงความตั้งใจของหน่วยงานในการยกระดับมาตรฐาน การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับสากล

รายงานการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐฉบับนี้ ประกอบด้วยผลคะแนนจากตัวชี้วัดทั้ง ๑๐ ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) การปฏิบัติหน้าที่ (๒) การใช้งบประมาณ (๓) การใช้อำนาจ (๔) การใช้ทรัพย์สินของราชการ (๕) การแก้ไขปัญหาการทุจริต (๖) คุณภาพการดำเนินงาน (๗) ประสิทธิภาพการสื่อสาร (๘) การปรับปรุงระบบการทำงาน (๙) การเปิดเผยข้อมูล และ (๑๐) การป้องกันการทุจริตโดยประเมินผลจากการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (Internal) การรับรู้ของผู้รับบริการผู้มาติดต่อ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (External) และการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน (Open Data) ซึ่งผลคะแนนครั้งนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติงานของหน่วยงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

งานตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลชลบทวิบูลย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการประเมินครั้งนี้ จะช่วยสนับสนุน ส่งเสริม และยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทุกหน่วยงานได้ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานภาครัฐภายใต้กรอบธรรมาภิบาล และประการสำคัญ คือ ได้มีบทบาทในการผลักดันกลไกในการป้องกันการทุจริตของประเทศ ซึ่งจะสามารถสะท้อนภาพลักษณ์เชิงบวกให้กับหน่วยงานภาครัฐ และส่งผลต่อการยกระดับค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index : CPI) ของประเทศไทยให้มีอันดับและผลคะแนนที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

หน่วยตรวจสอบภายใน  
เทศบาลตำบลชลบทวิบูลย์  
มีนาคม ๒๕๖๓

๑. หลักการและเหตุผล

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้พัฒนาเครื่องมือการประเมินเชิงบวกเพื่อเป็นมาตรการป้องกันการทุจริต และเป็นกลไกในการสร้างความตระหนักให้หน่วยงานภาครัฐมีการดำเนินงานอย่างโปร่งใสและมีคุณธรรม โดยใช้ชื่อว่า “การประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA)” ปัจจุบันการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ได้ถูกกำหนดเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ซึ่งถือเป็นการยกระดับให้เป็นการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐให้เป็น “มาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุก” ที่หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศจะต้องดำเนินการ โดยมุ่งหวังให้หน่วยงานภาครัฐที่เข้ารับการประเมินได้รับทราบผลการประเมินและแนวทางในการพัฒนาและยกระดับหน่วยงาน ในด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

๒. ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชลบทวิบูลย์ อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลชลบทวิบูลย์ อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยภาพรวมได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๗๕.๓๙ คะแนน ซึ่งถือว่ามีความคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน **ระดับ B** เมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัดระดับผลการประเมินสามารถสรุปได้ดังนี้

| อันดับ | ตัวชี้วัด                | คะแนน |
|--------|--------------------------|-------|
| ๑      | การปรับปรุงการทำงาน      | ๘๙.๒๗ |
| ๒      | คุณภาพการดำเนินงาน       | ๘๘.๘๒ |
| ๓      | การปฏิบัติหน้าที่        | ๘๗.๕๘ |
| ๔      | การแก้ไขปัญหาการทุจริต   | ๘๗.๕๘ |
| ๕      | ประสิทธิภาพการสื่อสาร    | ๘๔.๘๘ |
| ๖      | การป้องกันการทุจริต      | ๘๑.๒๕ |
| ๗      | การใช้อำนาจ              | ๘๐.๓๓ |
| ๘      | การใช้งบประมาณ           | ๗๙.๕๙ |
| ๙      | การใช้ทรัพย์สินของราชการ | ๗๙.๔๔ |
| ๑๐     | การเปิดเผยข้อมูล         | ๓๙.๙๐ |

โดยมีคะแนนสูงสุด ๘๙.๒๗ คะแนน และคะแนนต่ำสุด ๓๙.๙๐ คะแนน

**สรุปได้ว่า** จุดแข็งที่หน่วยงานได้คะแนนสูงสุดเท่ากับร้อยละ ๘๙.๒๗ คือ ตัวชี้วัดที่ ๘ การปรับปรุงการทำงาน ส่วนที่จะต้องพัฒนาเนื่องจากได้คะแนนต่ำสุด คือ ตัวชี้วัดที่ ๙ การเปิดเผยข้อมูล ได้เท่ากับร้อยละ ๓๙.๙๐

### ๓. การวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสจำแนกตามดัชนีของเทศบาลตำบลชลบทวิบูลย์ อำเภอนบพ จัหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงจุดแข็ง และจุดที่ต้องพัฒนาไว้ดังต่อไปนี้

#### ๓.๑ จุดแข็ง (ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนมากกว่าร้อยละ ๘๐) จำนวน ๗ ตัวชี้วัด คือ

(๑) ตัวชี้วัดที่ ๘ การปรับปรุงการทำงาน โดยรวมได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๘๔.๓๙ เป็นคะแนนจากการประเมินการรับรู้ของผู้รับบริการ ผู้มาติดต่อหรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหน่วยงานต่อ การปรับปรุงระบบการทำงาน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาหน่วยงาน ทั้งการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และกระบวนการทำงานของหน่วยงานให้ดียิ่งขึ้น รวมไปถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วมายิ่งขึ้น ซึ่งหน่วยงานควรมีกระบวนการเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการ หรือผู้มาติดต่อเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการด้วย

(๒) ตัวชี้วัดที่ ๖ คุณภาพการดำเนินงาน โดยรวมได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๘๘.๘๒ เป็นคะแนนจากการประเมินการรับรู้ของผู้รับบริการ ผู้มาติดต่อ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหน่วยงานต่อคุณภาพ การดำเนินงาน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ โดยยึดหลักตามมาตรฐาน ขั้นตอน และระยะเวลาที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เห็นได้ว่า ประชาชน หรือผู้รับบริการมีความเชื่อมั่นในคุณภาพ การดำเนินงานของหน่วยงานว่ายึดหลักตามมาตรฐาน ขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ มีการให้ข้อมูลที่ชัดเจน แก่ผู้รับบริการ ไม่นำผลประโยชน์ของพวกพ้องอยู่เหนือผลประโยชน์สาธารณะ และไม่พบว่าไม่มีการเรียกรับสินบน แต่ทั้งนี้ ควรมีการพัฒนาปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้หน่วยงานได้คะแนนดีขึ้น ซึ่งควรเผยแพร่ผลงานหรือข้อมูลสาธารณะ อย่างชัดเจน เข้าถึงง่าย ไม่ซับซ้อน อีกทั้งควรมีช่องทางที่หลากหลาย การบริการให้เกิดความโปร่งใส ปรับปรุงวิธีการและขั้นตอนการทำงานให้ดียิ่งขึ้น และเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงการดำเนินการ

(๓) ตัวชี้วัดที่ ๑ การปฏิบัติหน้าที่ โดยรวมได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๘๗.๕๘ เป็นคะแนนจากการประเมินการรับรู้ของบุคลากรภายในหน่วยงานต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานของตนเอง ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานโดยยึดหลักตามมาตรฐาน มีความโปร่งใส ปฏิบัติงานหรือดำเนินการ ตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ อันสะท้อนให้เห็นว่า หน่วยงานมีแนวโน้มการดำเนินงานที่เป็นไปตามหลักการความโปร่งใสและมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน แต่อย่างไรก็ดี หน่วยงานควรให้ความสำคัญมากขึ้น ในเรื่องการปฏิบัติงานของบุคลากรในการให้บริการแก่ผู้มาติดต่อทั่วไปกับผู้มาติดต่อที่รู้จักกันเป็นส่วนตัว อย่างเท่าเทียมกัน

(๔) ตัวชี้วัดที่ ๕ การแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยรวมได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๘๗.๕๘ เป็นคะแนนจากการประเมินการรับรู้ของบุคลากรภายในหน่วยงานต่อการแก้ไขปัญหาการทุจริตของหน่วยงาน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการให้ความสำคัญของผู้บริหารสูงสุดในการต่อต้านการทุจริตอย่างจริงจัง โดยหน่วยงานมีการจัดทำแผนงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม

(๕) ตัวชี้วัดที่ ๗ ประสิทธิภาพการสื่อสาร โดยรวมได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๘๔.๘๘ เป็นคะแนนจากการประเมินการรับรู้ของผู้รับบริการ ผู้มาติดต่อ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหน่วยงาน ต่อประสิทธิภาพการสื่อสารในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ข้อมูลของหน่วยงานในเรื่องต่าง ๆ ต่อสาธารณชน เห็นได้ว่าหน่วยงานให้ความสำคัญกับการสื่อสารในเรื่องผลการดำเนินงานของหน่วยงานและข้อมูลที่สาธารณชน ที่ควรรับทราบ รวมทั้งการจัดให้มีช่องทางให้ผู้รับบริการ ผู้มาติดต่อ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน การใช้บริการ นอกจากนี้หน่วยงานควรสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการจัดให้มี

ช่องทางให้ผู้มาติดต่อราชการสามารถร้องเรียนการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานด้วย ซึ่งจะสะท้อนถึงการสื่อสารกับผู้รับบริการ ผู้มาติดต่อ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีประสิทธิภาพ

(๖) ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต โดยรวมได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๘๑.๒๕ เป็นคะแนนจากการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อเปิดเผยการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงานให้สาธารณชนได้รับทราบใน ๒ ประเด็น คือ (๑) การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต ได้แก่ เจตจำนงสุจริตของผู้บริการ การประเมินความเสี่ยงเพื่อการป้องกันการทุจริต การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร และแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต และ (๒) มาตรการภายในเพื่อป้องกันการทุจริต ได้แก่ มาตรการภายในเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต ซึ่งการเผยแพร่ข้อมูลในประเด็นข้างต้นแสดงถึงความพยายามของหน่วยงานที่จะป้องกันการทุจริตในหน่วยงานให้ลดน้อยลงหรือไม่สามารถเกิดขึ้นได้

(๗) ตัวชี้วัดที่ ๓ การใช้อำนาจ โดยรวมได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๘๐.๓๓ เป็นคะแนนจากการประเมินการรับรู้ของบุคลากรภายในหน่วยงานต่อการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชาของตนเอง ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมอบหมายงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน การคัดเลือกบุคลากรเพื่อให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งจะต้องเป็นไปอย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ เห็นได้ว่า บุคลากรภายในหน่วยงานมีความเชื่อมั่นต่อการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับการมอบหมายงาน

### **๓.๒ จุดที่ต้องพัฒนา (ตัวชี้วัดที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ ๘๐) จำนวน ๓ ตัวชี้วัด คือ**

(๑) ตัวชี้วัดที่ ๒ การใช้งบประมาณ โดยรวมได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๗๙.๕๔ เป็นคะแนนจากการประเมินการรับรู้ของบุคลากรภายในหน่วยงานต่อการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงาน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณ นับตั้งแต่การจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีและเผยแพร่อย่างโปร่งใสไปจนถึงลักษณะการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานอย่างคุ้มค่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์และ ไม่เอื้อประโยชน์แก่ตนเองหรือพวกพ้อง การเบิกจ่ายเงินของบุคลากรภายในเรื่องต่าง ๆ เช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์ หรือค่าเดินทาง ฯลฯ ตลอดจนกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการตรวจรับพัสดุด้วย เห็นได้ว่า หน่วยงานควรให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานตนเองได้

(๒) ตัวชี้วัดที่ ๔ การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ โดยรวมได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๗๙.๔๔ เป็นคะแนนจากการประเมินการรับรู้ของบุคลากรภายในหน่วยงานต่อการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคลากรภายในในการนำทรัพย์สินของทางราชการของหน่วยงานไปเป็นของตนเองหรือนำไปให้ผู้อื่น และพฤติกรรมในการขอยืมทรัพย์สินของทางราชการ ทั้งการยืมโดยบุคลากรภายในหน่วยงาน และการยืมโดยบุคคลภายนอกหน่วยงาน ซึ่งหน่วยงานจะต้องมีกระบวนการในการขออนุญาตที่ชัดเจนและสะดวก เห็นได้ว่า หน่วยงานควรจะมีการจัดทำแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของราชการที่ถูกต้อง เพื่อเผยแพร่ให้บุคลากรภายในได้รับทราบและนำไปปฏิบัติ รวมถึงหน่วยงานจะต้องมีการกำกับดูแลและตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของราชการของหน่วยงานด้วย

(๓) ตัวชี้วัดที่ ๙ การเปิดเผยข้อมูล โดยรวมได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๓๙.๙๐ เป็นคะแนนจากการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานให้สาธารณชนทราบ ใน ๕ ประเด็น คือ (๑) ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน ข่าวประชาสัมพันธ์ และการปฏิสัมพันธ์ข้อมูล (๒) การบริหารงาน ได้แก่ แผนดำเนินงาน การปฏิบัติงาน และการให้บริการ (๓) การบริหารเงินงบประมาณ ได้แก่ แผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี และการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุ (๔) การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล ได้แก่ นโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคล การดำเนินการตามนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคล และหลักเกณฑ์การบริการและพัฒนาทรัพยากรบุคคล และ (๕) การส่งเสริมความโปร่งใสในหน่วยงาน ได้แก่ การจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต และการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม ซึ่งการเผยแพร่ข้อมูลในประเด็นข้างต้นแสดงถึงความโปร่งใสในการบริหารงานและการดำเนินงานของหน่วยงาน

#### ๔. ข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน

๔.๑ ผลการประเมินตามแบบสำรวจความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (Internal) ได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๘๒.๘๙ อยู่ในระดับ B ซึ่งให้เห็นว่าหน่วยงานมีแนวโน้มการดำเนินงาน ที่เป็นไปตามหลักการความโปร่งใสและมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน โดยบุคลากรส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นและแสดงความไว้วางใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารที่มุ่งสู่การป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสิ่งที่ควรเป็นประเด็นในการพัฒนาสำหรับหน่วยงาน มีรายละเอียดดังนี้

| ตัวชี้วัด                                  | ประเด็นการประเมิน                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ประเด็นที่ควรพัฒนา                                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ตัวชี้วัดที่ ๔ การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ | (๑) การรับรู้แนวปฏิบัติของหน่วยงานของท่านเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของราชการ<br>(๒) ขั้นตอนการขออนุญาตเพื่อยืมทรัพย์สินของราชการไปใช้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน<br>(๓) การขอยืมทรัพย์สินของราชการไปใช้ปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง<br>(๔) การกำกับดูแลและตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว กลุ่ม หรือพวกพ้อง | (๑) หน่วยงานต้องจัดทำข้อตกลงหรือประกาศให้บุคลากรทราบถึงนโยบายการไม่นำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว<br>(๒) มีการจัดทำประกาศข้อปฏิบัติในการขอยืมทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงานให้บุคคลภายในและภายนอกหน่วยงานทราบให้ชัดเจน |

๔.๒ ผลการประเมินตามแบบสำรวจความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (External) ได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๘๗.๖๖ อยู่ในระดับ A ซึ่งให้เห็นว่าประชาชนหรือผู้รับบริการมีความเชื่อมั่นในคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงานว่ายึดหลักตามมาตรฐานขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยมีการให้ข้อมูลที่ชัดเจนแก่ผู้รับบริการอย่างตรงไปตรงมา ไม่นำผลประโยชน์ของพวกพ้องอยู่เหนือผลประโยชน์สาธารณะ และไม่พบว่า มีการเรียกรับสินบนทั้งที่เป็นเงิน ทรัพย์สิน และผลประโยชน์อื่น ๆ ที่อาจคำนวณเป็นเงินได้

อย่างไรก็ดีสิ่งที่ควรเป็นประเด็นในการพัฒนาสำหรับหน่วยงานที่ได้คะแนนในระดับดี โดยควรดำเนินการอย่างเข้มข้นมากขึ้น คือ

๑) หน่วยงานต้องจัดทำการเผยแพร่ข้อมูลในหลากหลายช่องทาง เช่น Website , Instagram , Facebook ฯลฯ

๒) ควรมีช่องทางในการแจ้งเบาะแสการทุจริต เช่น สายด่วน หรือช่องทางอื่นๆ ตามความเหมาะสม

๔.๓ ผลการประเมินตามแบบตรวจการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) ได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๖๐.๙๐ อยู่ในระดับ D แม้จะมีการวางระบบที่เพื่อเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานให้สาธารณชนได้รับทราบอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ตามยังพบว่าข้อมูลบางชุดยังไม่ได้รับการเผยแพร่ โดยเฉพาะตัวชี้วัดด้านการบริหารงาน การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันการทุจริต และข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการภายในเพื่อป้องกันการทุจริต

ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะที่หน่วยงานควรดำเนินการเพื่อยกระดับคะแนนการประเมินในส่วนนี้ให้สูงขึ้น โดยเร่งด่วน ได้แก่

- ๑) หน่วยงานควรพัฒนาเว็บไซต์ของตนเองให้สอดคล้อง เป็นไปตามโครงสร้างของข้อมูลตาม OIT ให้ครบถ้วนข้อการประเมินทั้งหมด
- ๒) ผู้ดูแลระบบหรือผู้ประสานงานของหน่วยงาน (Admin) และทีมงานควรมีความรู้คู่มือการจัดทำข้อมูล เพื่อเปิดเผยต่อสาธารณะที่สอดคล้องกับ OIT โดยละเอียด
- ๓) ก่อนที่จะมีการอนุมัติในระบบ ผู้บริหารและผู้ดูแลระบบหรือผู้ประสานงานของหน่วยงาน (Admin) ควรมีการตรวจสอบคำตอบในทุกประเด็นคำถามให้ละเอียด เพื่อป้องกันการจัดส่งข้อมูลที่ผิดพลาดไม่ตรงกับคำถาม

| ตัวชี้วัด                           | ประเด็นการประเมิน                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | ประเด็นที่ควรพัฒนา                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ตัวชี้วัดที่ ๙ การเปิดเผยข้อมูล     | (๑) ข้อมูลพื้นฐาน<br>- การเปิดเพื่อสอบถามของข้อมูลการติดต่อ<br>(๒) การบริหารงาน<br>- การเปิดเผยข้อมูล E-service ไม่สอดคล้องตามรายละเอียดที่กำหนด<br>(๓) การบริหารเงินงบประมาณ<br>- การเปิดเผยข้อมูล แผนการจัดซื้อจัดจ้างหรือแผนการจัดหาพัสดุไม่สอดคล้องตามรายละเอียดที่กำหนด                                                     | (๑) พัฒนาระบบให้มีช่องทางเพื่อสอบถามของข้อมูลการติดต่อ<br>(๒) ปรับปรุงข้อมูลระบบ E-service ให้สอดคล้องตามรายละเอียดที่กำหนด<br>(๓) ปรับปรุงข้อมูล แผนการจัดซื้อจัดจ้างหรือแผนการจัดหาพัสดุ ให้สอดคล้องตามรายละเอียดที่กำหนด                                                                               |
| ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต | (๑) เจตจอันงสุจริตของผู้บริหาร<br>(๒) การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต<br>- การประเมินความเสี่ยงเพื่อการป้องกันการทุจริต<br>- การป้องกันการทุจริต<br>(๒) มาตรการภายในเพื่อป้องกันการทุจริต<br>- มาตรการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะ<br>- มาตรการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม<br>- มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง | (๑) ผู้บริหารควรแสดงเจตจอันงหรือคำมั่นสัญญาว่าจะปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล<br>(๒) มีการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขการทุจริตประจำปีให้ชัดเจน และเผยแพร่ต่อสาธารณะพร้อมทั้ง ให้กลุ่มองค์กรชุมชน มีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต เช่น เป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง |

๕. ประเด็นที่จะต้องพัฒนาเนื่องจากได้คะแนนต่ำสุด คือ ตัวชี้วัดที่ ๙ การเปิดเผยข้อมูล ซึ่งได้คะแนนเท่ากับร้อยละ ๓๙.๙๐ ซึ่งประเมินจากการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ มีรายละเอียดตัวชี้วัดการประเมิน ดังนี้

| ตัวชี้วัด                       | หัวข้อการประเมิน                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ตัวชี้วัดที่ ๙ การเปิดเผยข้อมูล | ๑. โครงสร้าง<br>๒. ข้อมูลผู้บริหาร<br>๓. อำนาจหน้าที่<br>๔. แผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาหน่วยงาน<br>๕. ข้อมูลการติดต่อ<br>๖. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง<br>๗. ข่าวประชาสัมพันธ์<br>๘. Q&A<br>๙. Social Network<br>๑๐. แผนดำเนินงานประจำปี<br>๑๑. รายงานการกำกับติดตามการดำเนินงานประจำปี รอบ ๖ เดือน<br>๑๒. รายงานผลการดำเนินงานประจำปี<br>๑๓. คู่มือหรือมาตรฐานการปฏิบัติงาน<br>๑๔. คู่มือหรือมาตรฐานการให้บริการ<br>๑๕. ข้อมูลเชิงสถิติการให้บริการ<br>๑๖. รายงานผลการสำรวจความพึงพอใจการให้บริการ<br>๑๗. E-Service<br>๑๘. แผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี<br>๑๙. รายงานการกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี รอบ ๖ เดือน<br>๒๐. รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี<br>๒๑. แผนการจัดซื้อจัดจ้างหรือแผนการจัดหาพัสดุ<br>๒๒. ประกาศต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุ<br>๒๓. สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดुरายเดือน<br>๒๔. รายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุประจำปี<br>๒๕. นโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคล<br>๒๖. การดำเนินการตามนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคล<br>๒๗. หลักเกณฑ์การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล<br>๒๘. รายงานผลการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลประจำปี<br>๒๙. แนวปฏิบัติการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต<br>๓๐. ช่องทางแจ้งเรื่องร้องเรียนการทุจริต<br>๓๑. ข้อมูลเชิงสถิติเรื่องร้องเรียนการทุจริตประจำปี<br>๓๒. ช่องทางการรับฟังความคิดเห็น<br>๓๓. การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม |

ผลการประเมินข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า สิ่งที่ต้องพัฒนาเพื่อให้หน่วยงานได้คะแนนดีขึ้น คือ หน่วยงานควรให้ความสำคัญมากขึ้นในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะในประเด็นของการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งพบว่าแท้จริงแล้วหน่วยงานมีการวางระบบเพื่อเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานให้สาธารณชนได้รับทราบอยู่แล้วแต่ยังไม่ครอบคลุมทุกตัวชี้วัด ข้อมูลบางชุดยังไม่ได้รับการเผยแพร่ โดยเฉพาะตัวชี้วัดด้านการบริหารงาน การบริหารทรัพยากรบุคคล ทำให้เกิดข้อบกพร่องในประเด็นนี้ ซึ่งในปีงบประมาณถัดไป (ปี ๒๕๖๓) ทางหน่วยงานจักได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนด

**๖. ข้อเสนอแนะในการจัดทำมาตรการเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสภายในหน่วยงานให้ดีขึ้น**

| มาตรการ                                                                                                            | ขั้นตอนหรือวิธีการ                                                                                                                                                  | ผู้รับผิดชอบ          | การกำกับติดตาม                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|---------------------------------------------------|
| (๑) มีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของราชการที่ถูกต้อง                                                     | - จัดทำแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินของราชการที่ถูกต้อง                                                                                                     | สำนักปลัด/<br>กองคลัง | - รายงานความก้าวหน้าและสรุปผล<br>ณ สิ้นปีงบประมาณ |
| (๒) การให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน                                                              | - ฝึกอบรม หรือ ประชุม<br>พนักงานหน่วยงานเพื่อให้<br>ความรู้เกี่ยวกับผลประโยชน์<br>ทับซ้อน                                                                           | สำนักปลัด             |                                                   |
| (๓) ให้ความรู้เรื่องการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ                                 | - อบรมให้ความรู้เรื่องการ<br>ประเมินคุณธรรมและความ<br>โปร่งใสในการดำเนินงานของ<br>หน่วยงานภาครัฐผ่านสื่อสังคม<br>ออนไลน์ หรือสื่อสารสนเทศ<br>ของหน่วยงาน            | สำนักปลัด             |                                                   |
| (๔) การจัดทำหลักเกณฑ์ข้อปฏิบัติในการขอยืมทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ในการปฏิบัติงาน                                 | - มีการจัดทำหลักเกณฑ์ข้อ<br>ปฏิบัติในการขอยืมทรัพย์สิน<br>ของทางราชการไปใช้ในการ<br>ปฏิบัติงาน ให้บุคคลภายใน<br>และภายนอกหน่วยงานทราบ<br>ให้ชัดเจน                  | สำนักปลัด/<br>กองคลัง |                                                   |
| (๕) การเปิดเผยข้อมูลข้อเท็จจริงแก่ผู้มาใช้บริการอย่างถูกต้อง ตรงไปตรงมา และมีแนวทางในการให้ผู้มาติดต่ออย่างโปร่งใส | - จัดทำประกาศกำหนด<br>มาตรการต่างๆ เช่น การไม่รับ<br>สินบนของขวัญของรางวัล<br>มาตรการป้องกันการขัดกัน<br>ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน<br>กับผลประโยชน์ส่วนรวม<br>เป็นต้น | สำนักปลัด             |                                                   |

| มาตรการ                                                                                                | ขั้นตอนหรือวิธีการ                                                                                                                                                                                                 | ผู้รับผิดชอบ                      | การกำกับติดตาม |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|----------------|
| ๖) การตรวจสอบและต่ออายุเว็บไซต์ให้ทันตามห้วงกำหนดเวลา พร้อมในการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ            | - ตรวจสอบ และปรับปรุงเว็บไซต์ของหน่วยงานให้อัพเดทและเป็นปัจจุบัน                                                                                                                                                   | สำนักปลัด                         |                |
| ๗) เปิดโอกาสให้ผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงการดำเนินงาน           | - ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียน การให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้บุคลากรและสาธารณชนรับทราบอย่างกว้างขวาง<br>- เพิ่มช่องทางในการร้องเรียนทุกจริต ขณะเดียวกันต้องมีมาตรการในการคุ้มครองผู้ร้องเรียนอย่างมีคุณภาพ           | สำนักปลัด                         |                |
| ๘) มีการมอบหมายงานการปฏิบัติงาน รวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานตามระดับคุณภาพของงาน โดยไม่เลือกปฏิบัติ | - สร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินและการทำงาน<br>- ผู้บริหารเน้นย้ำในที่ประชุมเรื่อง ความเป็นธรรมในการประเมิน เพื่อเพิ่มความตระหนักให้กับหัวหน้างาน<br>- การปรับปรุงคุณภาพการปฏิบัติงาน/การให้บริการ | สำนักปลัด/<br>กองคลัง/<br>กองช่าง |                |
| ๙) การรับรู้เกี่ยวกับแผนการใช้จ่ายเงิน แผนการจัดซื้อจัดจ้าง การใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของหน่วยงาน       | - สร้างการรับรู้เกี่ยวกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีให้บุคลากรในหน่วยงานทราบ<br>- เปิดโอกาสให้บุคลากรภายในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณในรูปแบบการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการชุดต่างๆที่เกี่ยวข้อง  | กองคลัง                           |                |
| ๑๐) การสร้างคุณภาพในการปฏิบัติหรือการให้บริการ                                                         | - มีระยะเวลาและขั้นตอนการปฏิบัติ/การให้บริการอย่างชัดเจน<br>- สร้างจิตสำนึกแก่พนักงานในหน่วยงาน มุ่งสร้างการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน                                                                     | สำนักปลัด/<br>กองคลัง/<br>กองช่าง |                |

### ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญกับการกำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ให้พิจารณาคัดเลือกผู้ที่มีความรับผิดชอบมีความพึงพอใจต่อองค์กร และสามารถประสานงานกับหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ทั้งในการวางแผนการดำเนินการ การเตรียมหลักฐานได้

๒) หน่วยงานกำกับดูแล ควรสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชื่อมโยงกิจกรรมด้านคุณธรรมและความโปร่งใสของการดำเนินงานให้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาท้องถิ่นในลักษณะผนวกกับงานประจำที่ดำเนินการอยู่แล้ว เช่น การเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีในการบูรณาการกิจกรรมคุณธรรมความโปร่งใสเข้ากับภารกิจประจำ กำหนดตัวชี้วัดการบูรณาการ กิจกรรมคุณธรรมความโปร่งใสเข้ากับภารกิจประจำ เป็นต้น

๓) ควรมีนโยบายส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาคู่มือการดำเนินงานให้ครอบคลุมทุกภารกิจหลัก เพื่อเผยแพร่ให้แก่ประชาชนได้รับทราบ โดยการจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาคู่มือการดำเนินงานตามภารกิจหลักหรือการพัฒนาคู่มือการดำเนินการกิจต้นแบบ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ นำไปประยุกต์ใช้เข้ากับบริบทงานของแต่ละแห่ง

๔) ควรกำหนดนโยบายให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและติดตามโครงการที่มีความสำคัญอย่างมีคุณภาพ เช่น โครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน โครงการด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม โครงการด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน เป็นต้น

๕) ควรกำหนดหรือสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำรายงานผลการดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานเป็นหัวข้อหนึ่งของการรายงานผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งรายงานต่อจังหวัด

๖) หน่วยงานกำกับดูแลควรเป็นเจ้าภาพในการจัดนิทรรศการหรือสัปดาห์เสนอผลงาน หรือแนวปฏิบัติที่ดีด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน เพื่อกระตุ้นให้เกิดความตระหนักในการดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล และแนวปฏิบัติที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นไปประยุกต์ใช้

๗) ควรมีการสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กร ทั้งระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันหรือองค์กรภาครัฐและองค์กรภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนแนวปฏิบัติที่ดี การทำงานร่วมกันจะส่งเสริมให้เกิดกลไกการตรวจสอบการทำงานที่โปร่งใสที่มีความยั่งยืน

๘) ควรมีการหารือและร่วมกันกำหนดเป็นนโยบายระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดต่อการเข้ารับการตรวจประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน

๙) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ควรพัฒนาระบบผู้ประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสให้เป็นผู้ประเมินที่ผ่านกระบวนการประเมินอย่างมีประสิทธิภาพ